

THỰC TRẠNG HOẠT ĐỘNG THỂ DỤC THỂ THAO NGOẠI KHÓA CỦA SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC HẢI PHÒNG

Nguyễn Văn Tuấn

Khoa Chính trị, Tâm lý & GDTC

Email: tuannv71@dhhp.edu.vn

Ngày nhận bài: 09/11/2024

Ngày PB đánh giá: 13/11/2024

Ngày duyệt đăng: 18/11/2024

Tóm tắt: Tập luyện thể dục thể thao ngoại khóa là hoạt động ngoài giờ lên lớp, có vị trí quan trọng trong công tác giáo dục thể chất và thể thao trường học, được xác định là một trong những giải pháp quan trọng nhằm tăng cường sức khỏe, nâng cao thể lực sinh viên. Nghiên cứu đã tiến hành đánh giá thực trạng hoạt động tập luyện thể dục thể thao ngoại khóa của sinh viên Trường Đại học Hải Phòng, khảo sát các điều kiện bảo đảm chất lượng công tác giáo dục thể chất như đội ngũ giảng viên, điều kiện về cơ sở vật chất, sân tập, dụng cụ học tập... tìm ra những hạn chế, nguyên nhân tồn tại, đồng thời khảo sát thăm dò nhu cầu tập luyện ngoại khóa của sinh viên, làm cơ sở để xây dựng và triển khai các giải pháp phát triển thể dục thể thao ngoại khóa nhằm nâng cao thể lực cho sinh viên nói riêng, nâng cao chất lượng công tác giáo dục thể chất nói chung.

Từ khóa: Thực trạng; Thể dục thể thao ngoại khóa; Sinh viên Trường Đại học Hải Phòng.

THE REALITY OF STUDENTS' EXTRACURRICULAR SPORTS ACTIVITIES AT HAI PHONG UNIVERSITY

Abstract: Extracurricular sports training activities which are conducted outside of regular school hours, play a significant role in the work of physical education and school sports and are identified as one of the important solutions to strengthen students' health and physical fitness. The research was implemented

to evaluate the reality of extracurricular sports activities of students at Hai Phong University, and do the survey about the conditions to ensure the quality of physical education such as teaching staff, facility conditions, training grounds, and learning materials and so on. Basing on these, the author can find out the limitations and causes, at the same time explore students' extracurricular training needs which are the basis of building and developing solutions to develop extracurricular sports activities with a view to improving students' physical fitness in particular, enhancing the quality of physical education in general.

Keywords: Reality; Extracurricular sports activities; Students; Hai Phong University.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Tập luyện thể dục thể thao (TDTT) ngoại khóa là hình thức tập luyện tự nguyện nhằm củng cố và tăng cường sức khỏe, nâng cao khả năng hoạt động thể lực, rèn luyện cơ thể và phòng ngừa bệnh tật. Trong trường đại học, việc tập luyện ngoại khóa thường xuyên sẽ giúp sinh viên nhanh chóng hoàn thiện bài tập kỹ thuật trong giờ học nội khóa. Các hoạt động TDTT ngoại khóa kết hợp cùng với các hoạt động dạy học cấu thành một cấu trúc giáo dục trường học hoàn chỉnh, góp phần hoàn thành mục tiêu, nhiệm vụ giáo dục.

Hiện nay, mục tiêu, nhiệm vụ của hoạt động TDTT ngoại khóa ở hầu hết các trường học là để hoàn chỉnh nội dung chính khóa và thực hiện Tiêu chuẩn rèn luyện thân thể [1]. Tuy nhiên, các hoạt động ngoại khóa còn

hạn chế và tồn tại nhất định. Nguyên nhân là do chưa có người tổ chức, hướng dẫn, Nhà trường chưa có nhiều câu lạc bộ TDTT để sinh viên tham gia, cơ sở vật chất phục vụ các hoạt động tập luyện TDTT còn thiếu thốn. Nội dung bài viết tiến hành đánh giá thực trạng hoạt động TDTT ngoại khóa của sinh viên làm căn cứ để đề xuất các biện pháp nâng cao thể lực cho sinh viên nói riêng, nâng cao chất lượng công tác Giáo dục thể chất (GDTC) của Trường Đại học Hải Phòng nói chung.

2. TỔNG QUAN NGHIÊN CỨU

Hoạt động TDTT ngoại khóa trong trường học giúp sinh viên hình thành kỹ năng, kỹ xảo vận động, giúp sinh viên vượt qua các kỳ thi học phần giáo dục thể chất và đạt được các Tiêu chuẩn theo Quy định đánh giá, xếp loại thể lực sinh viên [1]. Với

sinh viên nội trú trong Ký túc xá, hoạt động TDTT ngoại khóa sẽ tạo nên một môi trường sinh động với các hoạt động vui chơi lành mạnh, giúp sinh viên tránh xa các hoạt động tiêu cực như các trò chơi trên Internet và các tệ nạn xã hội. Theo Đặng Vũ Hoạt, Hà Thị Đức các hình thức tổ chức dạy học có tính chất ngoại khóa gồm ngoại khóa theo môn học, câu lạc bộ của sinh viên, các hình thức nghiên cứu, các hoạt động xã hội của sinh viên, hội nghị học tập của sinh viên[2]. Như vậy, hoạt động ngoại khóa đã góp phần tạo nên chất lượng giáo dục trong nhà trường.

Để phong trào TDTT ngoại khóa phát triển, trước hết sinh viên cần có nhận thức đúng đắn về vai trò, tác dụng của việc tập luyện thể thao. Mặt khác, theo nghiên cứu cho thấy môi trường thuận lợi sẽ thúc đẩy được phong trào tập luyện. Cơ sở vật chất đầy đủ, chất lượng tốt sẽ là chất xúc tác tạo ra động cơ tập luyện cho sinh viên. Chất lượng đội ngũ giảng viên trong trường đại học và điều kiện cơ sở vật chất là một trong những yếu tố đảm bảo chất lượng công tác GDTC; để đánh giá chất lượng GDTC trong trường học người ta thường đánh giá chúng một cách gián tiếp thông qua đánh giá các yếu tố

đảm bảo chất lượng giáo dục. Bài viết tiến hành khảo sát cơ sở vật chất, đội ngũ giảng viên TDTT của Trường Đại học Hải Phòng.

Các tổ chức đoàn thể như Đoàn thanh niên, Hội sinh viên và đội ngũ giảng viên TDTT trong trường đại học đóng một vai trò quan trọng trong việc thành lập và điều hành các câu lạc bộ TDTT, các nhóm tập có người hướng dẫn... Giả thuyết được đặt ra là nghiên cứu đánh giá đúng thực trạng hoạt động tập luyện TDTT ngoại khóa của sinh viên, tìm ra những hạn chế, nguyên nhân tồn tại, đồng thời khảo sát thăm dò nhu cầu tập luyện ngoại khóa của sinh viên, qua đó đề xuất biện pháp phát triển phong trào TDTT ngoại khóa, nâng cao chất lượng công tác GDTC.

Trong quá trình nghiên cứu, bài viết đã sử dụng cách tiếp cận định lượng, các phương pháp được sử dụng bao gồm: Phương pháp phân tích và tổng hợp tài liệu, phương pháp quan sát sư phạm, phương pháp phỏng vấn[3], phương pháp toán học thống kê[4].

3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

3.1. Thực trạng các điều kiện đảm bảo cho hoạt động tập luyện TDTT ngoại khóa của sinh viên Trường Đại học Hải Phòng

3.1.1. Thực trạng cơ sở vật chất phục vụ công tác giáo dục thể chất của Trường Đại học Hải Phòng

Nghiên cứu tiến hành khảo sát về cơ sở vật chất phục vụ các hoạt

động TDDT nội khóa và ngoại khóa; cơ sở vật chất bao gồm sân tập thể thao, nhà tập đa năng, dụng cụ chuyên môn. Kết quả khảo sát được trình bày trong bảng 1.

Bảng 1. Thực trạng về sở vật chất phục vụ công tác GDTC của trường Đại học Hải Phòng

TT	Loại CSVC	Số lượng	Chất lượng						Diện tích (m ²)
			Tốt		Trung bình		Kém		
			n	%	n	%	n	%	
1	Sân điền kinh (đường chạy phủ nhựa tổng hợp tiêu chuẩn thi đấu, có 6 làn chạy)	1	1	100					9.600
2	Sân bóng đá 11 người	1			1	100			7.500
3	Sân bóng đá 7 người	2			2	100			
4	Nhà tập đa năng	1			1	100			900
5	Nhà thi đấu	0							
6	Sân cầu lông trong nhà	4			4	100			
7	Sân bóng chuyền	2			2	100			500

TT	Loại CSVC	Số lượng	Chất lượng						Diện tích (m ²)
			Tốt		Trung bình		Kém		
			n	%	n	%	n	%	
8	Sân bóng rổ	0							
9	Bảng rổ	8	2	25	4	50	2	25	
10	Bể bơi	0							
11	Đệm nhảy cao (bộ)	3	1	33,3	2	66,7			
12	Xà đơn	0							
13	Xà kép	0	0						
14	Bàn bóng bàn	7	3	42.9	4	57.1			
15	Thảm tập võ (m ²)	200	200	100					
Tổng diện tích sân bãi tập luyện									18.500

Trong những năm qua, các hạng mục công trình thuộc Trung tâm Giáo dục thể chất của trường đang được thi công và đưa vào sử dụng. Hiện tại đã có đường chạy phủ nhựa tổng hợp với 5 làn chạy (đường pitch), có 01 sân bóng đá 11 người, sân bóng đá có thể chia làm 04 sân nhỏ để học tập và thi đấu; có nhiều bảng rổ để tập luyện bóng rổ, tuy nhiên chưa có sân bóng rổ để thi đấu. Diện tích đất dành cho việc xây dựng Trung tâm Giáo dục thể chất

của trường rất lớn nhưng tiến độ hoàn thiện các hạng mục công trình sân tập còn chậm, một số công trình chưa được xây dựng. Hiện tại, sân tập bóng rổ và bóng chuyền là sân tạm thời với chất liệu nền sân xi măng, không có rào chắn quanh sân. Với số lượng sinh viên toàn trường hiện nay khoảng 13.000 và lượng sinh viên của trường đang tăng lên hàng năm, mật độ giảng dạy và tập luyện các môn thể thao trên sân là rất cao. Điều kiện sân bãi, dụng

cụ phục vụ hoạt động tập luyện ngoại khóa trong trường chưa đáp ứng được yêu cầu.

3.1.2. Thực trạng đội ngũ giảng viên TDTT của Trường Đại học Hải Phòng

Trong quá trình xây dựng và phát triển Trường Đại học Hải Phòng, đội ngũ cán bộ giảng viên đã không ngừng phát triển cả về số

lượng và trình độ, việc nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên là một trong những yếu tố bảo đảm chất lượng đào tạo nói chung, chất lượng công tác GDTC nói riêng. Bài viết tiến hành khảo sát thực trạng đội ngũ giảng viên TDTT của Trường Đại học Hải Phòng, kết quả khảo sát được trình bày trong bảng 2.

Bảng 2. Thực trạng đội ngũ giảng viên TDTT Trường Đại học Hải Phòng

TT	Nội dung khảo sát		Số lượng	Tỷ lệ (%)
1	Giới tính	Nam	15	78.9
		Nữ	4	21.1
		Tổng số	19	100
2	Tuổi đời	Dưới 30 tuổi	0	0
		Từ 30 đến 40 tuổi	7	36.9
		Từ 41 đến 50 tuổi	10	52.6
		Trên 50 tuổi	2	10.5
3	Trình độ chuyên môn	Cử nhân	0	0
		Thạc sĩ	16	84.2
		Tiến sĩ	03	15.8
4	Thâm niên công tác	Dưới 10 năm	1	5.3
		Từ 10 - 20 năm	8	42.1
		Trên 20 năm	10	52.6

Qua bảng 2 cho thấy: Với số lượng giảng viên giảng dạy là 19 người (tỷ lệ 01 giảng viên/700 sinh viên), trong đó trình độ Tiến sĩ có 03 người, chiếm 15,8%, Thạc sĩ 16 người, chiếm 84,2%; về thâm niên công tác, trên 20 năm chiếm 52,6%, từ 10-20 năm chiếm 42,1%, dưới 10 năm chiếm 5,3%; về tuổi đời, giảng viên có tuổi đời trên 50 chiếm 10,5%, từ 41-50 tuổi chiếm 52,6%, từ 30-40 tuổi chiếm 36,9%, không có giảng viên dưới 30 tuổi. Đối chiếu với qui định theo Điều 72 Luật Giáo dục năm 2019 và Khoản 1 Điều 2 Thông tư 04/2022/TT-BGDĐT quy định về tiêu chuẩn đối với

giảng viên (hạng III). Với số lượng, trình độ của đội ngũ giảng viên Trường Đại học Hải Phòng đều đủ tiêu chuẩn và hoàn toàn đáp ứng yêu cầu công tác GDTC của Trường.

3.2. Thực trạng và nhu cầu tập luyện TDDT ngoại khóa của sinh viên Trường Đại học Hải Phòng

Nghiên cứu tiến hành điều tra việc tập luyện TDDT ngoại khóa của sinh viên thông qua hình thức phỏng vấn gián tiếp bằng phiếu hỏi. Đối tượng phỏng vấn bao gồm 1250 sinh viên Trường Đại học Hải Phòng, kết quả phỏng vấn được trình bày trong bảng 3.

Bảng 3. Thực trạng và nhu cầu tập luyện TDDT ngoại khóa của sinh viên Trường Đại học Hải Phòng (n = 1250)

TT	Nội dung phỏng vấn	Kết quả phỏng vấn (n=1250)	
		n	%
1	Mức độ tập luyện TDDT ngoại khóa		
	Tập luyện thường xuyên (từ 2 buổi/tuần)	484	38.7%
	Tập luyện không thường xuyên	766	61.3%
2	Số buổi tập luyện trong tuần		
	Tuần tập, tuần không tập (Thỉnh thoảng)	112	9.0%

TT	Nội dung phỏng vấn	Kết quả phỏng vấn (n=1250)	
		n	%
	1 buổi/tuần	654	52.3%
	2 buổi/tuần	208	16.6%
	3 buổi/tuần	196	15.7%
	Trên 3 buổi/tuần	80	6.40%
3	Mục đích, lý do tham gia ngoại khóa		
	Để nâng cao kỹ năng thể thao với môn thể thao yêu thích	158	12.6%
	Do yêu cầu của môn học GDTC, tập luyện ngoại khóa để đạt điểm cao trong kỳ thi môn GDTC	425	34.0%
	Để tăng cường sức khỏe, nâng cao thể lực	256	20.5%
	Do có nhiều thời gian rảnh rỗi	295	23.6%
	Do sự lôi kéo của bạn bè	116	9.3%
4	Môn thể thao thường xuyên tập luyện		
	Chạy, đi bộ	248	19.8%
	Tập các bài thể dục	35	2.8%
	Bóng đá	295	23.6%
	Bóng chuyền	156	12.5%
	Bóng rổ	195	15.6%

TT	Nội dung phỏng vấn	Kết quả phỏng vấn (n=1250)	
		n	%
	Cầu lông	68	5.4%
	Bóng bàn	15	1.2%
	Võ thuật	92	7.4%
	Bơi	52	4.2%
	Đá cầu	38	3.0%
	Tập tại các phòng tập thể thể hình, Yoga...	33	2.6%
	Hình thức khác	23	1.8%
5	Trở ngại khi tham gia tập luyện ngoại khóa		
	Thể lực yếu	95	7.6%
	Không có bạn cùng tập	357	28.6%
	Không có người hướng dẫn	620	49.6%
	Thiếu sân bãi, dụng cụ	135	10.8%
	Yếu tố khác	43	3.4%
6	Nhu cầu tham gia tập luyện TDTT ngoại khóa của sinh viên		
	Rất muốn tập luyện	725	58.0%
	Bình thường	315	25.2%

TT	Nội dung phỏng vấn	Kết quả phỏng vấn (n=1250)	
		n	%
	Không cần thiết	210	16.8%
	Sẵn sàng tham gia CLB TDTT của trường	410	32.8%
	Sẵn sàng tham gia hoạt động ngoại khóa nếu có người hướng dẫn	950	76%

Các vấn đề bài viết quan tâm khi phỏng vấn sinh viên bao gồm: số buổi tập luyện trong tuần; lý do tham gia ngoại khóa; môn thể thao thường xuyên tập luyện; trở ngại khi tham gia tập luyện ngoại khóa; nhu cầu tham gia tập luyện ngoại khóa.

Bảng 3 cho thấy: Số sinh viên tham gia tập luyện ngoại khóa thường xuyên với số lần tập luyện từ 2 buổi trong một tuần còn ít (38,7%), số sinh viên tập luyện không thường xuyên chiếm đa số (61,3%). Mục đích tham gia tập luyện TDTT ngoại khóa của sinh viên là để nâng cao kỹ năng thể thao với môn thể thao yêu thích chiếm 12,6%, do yêu cầu của môn học GDTC, tập luyện để thi kết thúc học phần đạt kết quả cao chiếm 34%, để tăng cường sức khỏe 20,5%; lý do tham gia tập luyện bao gồm: có nhiều thời gian rảnh rỗi chiếm 23,6%, do bạn bè lôi kéo chiếm 9,3%; các môn

thể thao được sinh viên lựa chọn để tập luyện ngoại khóa bao gồm có bóng đá chiếm 23,6%, chạy và đi bộ chiếm 19,8%, bóng rổ 15,6%, bóng chuyền 12,5% ngoài ra môn võ thuật và cầu lông cũng được sinh viên lựa chọn để tập luyện nhưng với tỷ lệ tương đối thấp, ít nhất là môn bóng bàn với tỷ lệ 1,2%.

Về trở ngại khi tham gia tập luyện ngoại khóa, đa số sinh viên đều cho là do không có người hướng dẫn (chiếm 49,6%), không có bạn cùng tập (chiếm 28,6%), thiếu sân bãi, dụng cụ (chiếm 10,8%), do thể lực yếu (chiếm 7,6%). Điều tra về nhu cầu tập luyện TDTT ngoại khóa: có 58% sinh viên được phỏng vấn trả lời rất muốn tham gia tập luyện, 32,8% trả lời sẵn sàng tham gia câu lạc bộ thể thao của trường, 76% trả lời sẵn sàng tham gia tập luyện khi có người hướng dẫn.

4. KẾT LUẬN

Số sinh viên tham gia tập luyện ngoại khóa thường xuyên còn ít, sinh viên tham gia tập luyện ngoại khóa là do yêu cầu của môn học GDTC là chủ yếu; các môn thể thao được sinh viên lựa chọn để tập luyện ngoại khóa bao gồm các môn bóng đá, bóng rổ, bóng chuyền, chạy và đi bộ. Trở ngại khi sinh viên tập luyện ngoại khóa là do không có người hướng dẫn, không có bạn cùng tập, thiếu sân bãi, dụng cụ. Đa số sinh viên sẵn sàng gia nhập câu lạc bộ TDTT, sẵn sàng tham gia tập luyện ngoại khóa khi có người hướng dẫn.

Chương trình GDTC của Trường Đại học Hải Phòng cần hướng tới việc rèn luyện thể lực chung cho sinh viên, nên đưa các môn thể thao được sinh viên yêu thích vào chương trình tự chọn để nâng cao sự hứng thú, tích cực trong học tập và nâng cao hiệu quả hoạt động TDTT ngoại khóa của sinh viên.

Để thu hút sinh viên tham gia tập luyện ngoại khóa các môn thể thao, Đoàn thanh niên, Hội sinh viên cần phối hợp với Hội Thể thao Đại học &

Chuyên nghiệp cùng đội ngũ giảng viên TDTT thành lập các câu lạc bộ TDTT, cử người hướng dẫn sinh viên tập luyện, xây dựng đội tuyển thể thao sinh viên. Nhà trường cần quan tâm hơn nữa đến việc xây dựng, cải tạo, tăng cường cơ sở vật chất phục vụ công tác GDTC nói chung và hoạt động TDTT ngoại khóa của sinh viên nói riêng.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2008), *Quyết định số 53/2008/QĐ-BGDĐT ngày 18/9/2008 ban hành Quy định về việc đánh giá, xếp loại thể lực học sinh, sinh viên.*
2. Đặng Vũ Hoạt, Hà Thị Đức (2020), *Lý luận dạy học đại học*, NXB Đại học Sư phạm.
3. Nguyễn Xuân Sinh, Lê Văn Lãm, Phạm Ngọc Viễn, Lưu Quang Hiệp (2012), *Giáo trình phương pháp nghiên cứu khoa học TDTT*, NXB TDTT, Hà Nội.
4. Nguyễn Đức Văn (2015), *Phương pháp thống kê trong TDTT*, NXB TDTT, Hà Nội, tái bản lần thứ tư.